

Úvodník

Milí čtenáři e-Věstníku,

toto číslo vzniklo velmi rychle na základě zpráv o silném napadení včelstev některých lokalitách a také na základě diskusí o možnostech reakce na náhle zjištěnou krizovou situaci viz např. [Včelařské forum](#), zejména tam, kde z nepochopitelných důvodů dosud nebyla k dispozici relevantní léčiva. Nechceme plašit a vytvářet paniku, letošní situace je opravdu velice specifická a rozdíly v napadení v krajích i v napadení jednotlivých včelstev na včelnicích jsou velice výrazné. Proto je třeba (v těchto pro další přežití našich včelstev kritických dnech) velmi poctivě sledovat stav napadení roztočem *Varroa destructor* a virózy a v případě krize okamžitě reagovat. Bylo tomu tak i loni, to jsme se snažili rozeslat stručný návod, jak v takovém případě postupovat (níže se k němu vzhledem k letošní situaci trochu vracíme).

Zhruba před měsícem jsme v [č. 15 e-Věstníku](#) toto téma znovu otevřeli pro tuto sezonu a nyní si dovolíme pokračovat, protože situace je, jak se zdá, v některých oblastech dost vážná.

Ostatně: jak to u Vás vypadá? Budeme Vám vděčni i za Vaše postřehy a zkušenosti! Komunikace je přece základ...

Ještě dovolte jedno drobné, nikoli však nevýznamné upozornění: je lépe sledovat denní teploty a vyhnout se aplikaci kyseliny mravenčí ve dnech, kdy jsou teploty extrémně vysoké, jako jsou třeba právě tyto dny. Některá včelstva to špatně snášejí jako celek, stejně tak mladušky a dokonce i některé matky. Ti, kdo byli na letošním [setkání uživatelů VMS](#) v Brně, si jistě vzpomenou na velice cenné poznámky a sdělené zkušenosti [Ing. A. Přidala, Ph.D.](#), k tomuto tématu (viz také e-Věstník 4-2012). Nejlépe je před nasazením odpařovačů s kyselinou mravenčí sledovat předpověď počasí na několik dní dopředu. Maximální denní teploty by neměly přesáhnout 30 °C, lépe je ještě méně, protože tyto vysoké teploty mohou být někdy při její aplikaci rizikové. Vždy tu ale hraje spolu řada faktorů: umístění včelnice, prostor, v němž je kyselina aplikována, kondice včelstva etc....

Každopádně je v tomto období třeba reakci včelstev a průběh ošetření pečlivě sledovat a v případě krize reagovat... Po aplikaci tedy chvíli počkejte a pozorujte reakci jednotlivých včelstev. Jsou to ostatně velice cenné zkušenosti a ty jinak nezískáme... ☺

Vaše redakce

I LETOS JSOU MNOHDE PROBLÉMY S VARROÓZOU

V loňském roce došlo na řadě míst v ČR k hromadným kolapsům včelstev. Situace začala být kritická na některých místech již v červnu a v červenci tak již bylo někde pozdě na jakékoli zásahy. Mnozí včelaři přišli o celá stanoviště. K tomuto tématu vyšel vloni [e-Věstník 12/2011](#) s články [MVDr. Zdeňka Klímy](#) a [Mgr. Bronislava Gruny](#).

Letos přicházejí rovněž informace o problémech, zejména z míst, kde vloni výrazný problém nebyl. Někde už je pozdě na záchranu včelstev, ale mnohde lze díky pomalejšímu nástupu varroózy ještě včelstva zachránit. Právě pro vás, kteří se můžete s problémy setkat, znovu oprašujeme loňské informace.

Jak vážný je spad?

V tuto dobu je vážný přirozený spad přibližně 5 roztočů denně. Vyšší spad už je velmi vážný. Podmínkou ale je, aby spad nebyl příliš zkreslený (např. některé druhy mravenců odnášejí roztoče z podložek).

Další příznaky napadení

Nemáte-li ještě zasítované dno, můžete aplikovat např. smyv. Jiným indikátorem problému mohou být také doprovodné příznaky napadení virózy (nejčastěji DWV – virus deformovaných křídel nebo CBPV – virus chronické paralýzy). Příznakem druhého jmenovaného viru je „bloudění“ a hromadění uhynulých včel před nebo pod česnem. Jsou-li jich již desítky, je situace opět velmi vážná.

Jak postupovat?

V případě velmi vážného spadu a pokud včelstva ještě neslábnou, je možné:

- přemést včelstvo na mezistěny a krmit ([návod na webu PSNV-CZ](#)) nebo
- vyřezat veškerý **zavíčkovaný** plod (zpravidla silně napadený roztoči, ale hlavně „smrtícími“ virózy, nezavíčkovaný plod je zbytečně odstraňovat) a doplnit soušové jádro
- lze zkombinovat u části včelstev jednu metodu a u části druhou
- pochopitelně obojí musí být doprovázeno likvidací foretických roztočů (na dospělých včelách) buď pomocí některého odpařovače kyseliny mravenčí, postřikem roztoku kyseliny mléčné a nebo fumigací (Amitraz, τ-fluvalinát). V případech silného napadení má „tvrdá chemie“ opodstatnění.

V případě vážného přirozeného spadu (cca 5 roztočů denně) lze využít v tuto dobu některý z dlouhodobých odpařovačů kyseliny mravenčí. Informace k aplikaci lze získat na [webu PSNV-CZ](#) nebo opět v jednom ze starších e-Věstníků (konkrétně [e-Věstník 10/2012](#)).

VČELAŘSKÁ SETKÁVÁNÍ

Chystá se 2. ročník Podkrkonošského potlachu v kempu Kateřina (PPKK)

Termín: 14 – 16. 9. 2012

Místo konání: [Autocamp Svatá Kateřina](#)

Pořádá podkrkonošská regionální skupina PSNV-CZ.

Toto další podkrkonošské víkendové setkání členů PSNV-CZ bude věnováno nejen včelám, ale i včelařům a jejich rodinám. A samozřejmě také vzdělávání, po němž všichni včelaři se skutečným zájmem o včely a včelí produkty touží. Speciálním hostem bude odborník na kvasné procesy [Ing. Jaroslav Lstibůrek](#). Další program bude postupně upřesňován, sledujte další vydání e-Věstníku.